

lyttede jeg med nogen Spænding efter, om vi ikke skulde faa en Udtalelse angaaende Tidspunktet, da der kunde ventes en Betænkning fra Forsvarskommissionen. Allerede ved Forelæggelsen af Finanslovsforslaget vilde en Meddelelse herom have været naturlig, men ikke et Ord hørte vi. Den Sag hænger jo dog sammen med det største Bevillingsspørgsmaal, vi overhovedet have. Saa længe Forsvarskommissionen sidder, gaar alt forholdsvis roligt, men i det Øjeblik, da dens Betænkning foreligger, komme vi til det store Opgør, et Opgør ikke af, om vi skulle have et Forsvar eller ikke, thi vi skulle have et Forsvar, og vi ville have et Forsvar, men et Opgør af, hvilke Udgifter vi efter et Skøn over vor Stats Evne og vore Forhold i det hele ville anvende paa vort Forsvar. Vi ville da komme til et Opgør af, hvorledes disse Udgifter bedst skulle anvendes, for at der kan tilvejebringes et Forsvar, som bæres af Folkets Bevidsthed om, at dette er det rette, og som i denne Bevidsthed tillige har en af de uundværlige Betingelser for, at Forsvaret i Farens Øjeblik kan blive virksomt og nyttigt. Dette Opgør, som ogsaa skal bringe Fyldestgørelse af Venstres gamle Krav om Nedbringelse af Militærudgifterne, ville vi nødvendigvis komme til, naar Forsvarskommissionens Betænkning foreligger. Indtil da gaar det, som sagt, temmelig roligt. Vi sige fra vor Side: Udgifterne til Militærsagerne burde bringes ned, men de stige. Der svares fra den anden Side, som vi have hørt: Det beror dels paa Lønningslove, dels paa praktiske Forhold, som kræve Udgifter. Der svares fra vor Side, at finder Regeringen Lovhjemmel eller Nødvendighed for stigende Udgifter, bør den foreslaa passende Besparelser paa andre Steder. Regeringen svarer, som vi hørte den højtærede Konseilspræsident sige: Nej, det kunne I selv gøre. Vi svare dertil, som rigtigt er: Ja, hvis Venstre kommer til Roret, vil sikkerlig saadanne Forslag komme, men den Regering, der sidder ved Roret til en hvilken som helst Tid, har Ansvaret for, at saadanne Forslag komme eller ikke komme, og ingen Regering kan kalde sig Venstre — selv om det kun er i Halvdelen af dens Navn —, som ikke gør Forsøg paa at opfylde dette gamle Venstrekrav.

Vi se altsaa med Forventning det Øjeblik i Møde, da dette store Opgør vil komme. Jeg siger, at vore Militærudgifter skulle og bør bringes ned, og vort Forsvar skal være af den Beskaffenhed, som jeg nævnede, og jeg haaber at turde sige med

Fortrøstning, at naar den højtærede Udenrigsminister i Gaar talte om vort Forsvarsvæsen og om Interessen derfor, var det ud fra de samme Forudsætninger. Jeg vil kun derved anmærke, at naar den højtærede Udenrigsminister i Forbindelse med Omtalen af Landets almindelige Politik og Omtalen af Forsvarsvæsenet talte om at hævde vor „Handlefrihed“, er dette en Ytring, som den højtærede Udenrigsminister uden Tvivl ikke burde have brugt. I en suveræn Stat er det en given Sag, at Statsstyrelsen tager sine Beslutninger efter sit eget Tykke og sit eget Skøn over Landets Interesser, det er i den Grad selvgivet og selvindlysende, at der ikke behøves nogen som helst Udtalelse for, at dette erkendes af alle. Men naar det er saaledes, og det desuagtet af Udenrigsministeren bliver udtrykkelig udtalt, at Handlefriheden skal hævdes, ledes man til at tro, at der bag ved denne ganske unyttige Udtalelse ligger en Opfattelse, som er fjern fra Venstres Synspunkt, som vil, at Landet skal være permanent neutralt, Forsvarsmidlerne afstemte efter Landets Evner, og at der ingen anden Tanke skal være med Forsvaret end denne at sikre vort Formaal: den permanente, uafbrudte Neutralitet. Jeg tror, at den højtærede Minister, der vanskelig vil kunne fralægge sig, at dette ogsaa maa være hans Maal som alle Danskes fælles Maal, ikke vil kunne være tilfreds med at have brugt den Ytring, jeg her nævnede. For vore fælles danske Interessers Skyld vilde jeg ønske, at den højtærede Minister havde undladt at bruge den.

Vore, det danske Venstres Bestræbelse for at nedbringe Militærudgifterne gaar jo for øvrigt Side om Side med en Verdensbevægelse for at faa Staterne til at træffe indbyrdes Aftale om Nedbringelse af disse Udgifter i hver Stat. Det er Bestræbelser, som navnlig have fundet deres Udtryk paa begge de Konferencer, som ere blevne afholdte i Haag, som stod udtrykkelig paa Programmet for Konferencen i 1899, og som ogsaa vare til en vis Forhandling paa den Conference, der i Dag ventelig er sluttet. Man naaede ikke til noget Resultat derom paa Konferencerne i 1899 og 1907, og mig har det egentlig ikke undret. Ikke saa meget af den Grund, at det skulde ligge fjert for Konferencens Opgave at tilvejebringe Resultater her, ingenlunde. En anset norsk Statsmand, som selv er Afsending for sit Rige til Konferencen, har i den Henseende brugt en Ytring, der jævnlig er bleven gentaget i den danske Presse, og